

23 ΜΑΡ. 2011

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

Αθήνα, 22 - 03 - 2011
Αρ. Πρωτ.: 172

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Εσωτερικών,
Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής
Διακυβέρνησης
2. Υπουργό Εργασίας και
Κοινωνικής Ασφάλισης
3. Βουλευτή του Συνασπισμού
Ριζοσπαστικής Αριστεράς
κα Ηρώ Διώτη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 12213 / 28-02-2011

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 12213/ 28-02-2011 ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η Βουλευτής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κα Ηρώ Διώτη και κατά το μέρος που αφορά σε αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με το σχέδιο νόμου «για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του Ποινικού Δικαίου», το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση που ήδη ολοκληρώθηκε στις 3-3-2011, θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση ιδιαίτερα σοβαρών μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008 και την από 7 Μαρτίου 1966 Διεθνή Σύμβαση «περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων» που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 494/1970.

Στην ελληνική έννομη τάξη, οι συμπεριφορές που αποβλέπουν σε φυλετικές διακρίσεις έχουν ποινικοποιηθεί, ως ένα βαθμό, με το νόμο 927/1979, με τον οποίο υλοποιήθηκαν οι επιταγές της ως άνω Διεθνούς Σύμβασης και του οποίου προβλέπεται η κατάργηση με το παρόν σχέδιο νόμου. Στην αρχική του διατύπωση ο νόμος 927/1979 είχε περιοριστεί στις διακρίσεις εξαιτίας της φυλετικής ή της εθνικής μόνον καταγωγής. Αργότερα, όμως, με το άρθρο 24 του νόμου 1419/1984 ο νόμος συμπληρώθηκε με την προσθήκη και της περίπτωσης του θρησκειώματος. Έκτοτε η απαξία των διακρίσεων, υπό την ισχύουσα νομοθεσία, αναφέρεται και στις διακρίσεις που γίνονται εξαιτίας του θρησκειώματος που ακολουθεί το θιγόμενο πρόσωπο ή ομάδα.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) στην απόφασή της της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2004 για ζητήματα σχετικά με τις διακρίσεις σε βάρος σεξουαλικών μειονοτήτων στην Ελλάδα είχε προτείνει την τροποποίηση του νόμου 927/1979 προς την κατεύθυνση της έννοιας των διακρίσεων ώστε να περιλαμβάνεται ρητά ο «σεξουαλικός προσανατολισμός».

Εξάλλου, αρκετά διεθνή νομικά κείμενα προστατεύουν ομάδες ή πρόσωπα έναντι των διακρίσεων που υφίστανται λόγω του γενετήσιου προσανατολισμού τους, έστω και αν δεν αναφέρουν ρητά το σχετικό κριτήριο. Η ενλόγω προστασία προκύπτει από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων και θεμελιώνεται στα δικαιώματα της ανθρώπινης ελευθερίας και αξιοπρέπειας και στις

✓✓

αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης που κατοχυρώνονται στα κείμενα αυτά. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι:

Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προβλέπει στο μεν άρθρο 2, ότι «κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλεστεί όλα τα δικαιώματα και ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία,... ή οποιαδήποτε άλλη_κατάσταση», στο δε άρθρο 7, ότι «όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και έχουν εξίσου δικαίωμα στην προστασία του νόμου, χωρίς καμία απολύτως διάκριση».

Στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), το άρθρο 14 προβλέπει την εφαρμογή των λοιπών διατάξεων της Σύμβασης «ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος,...ή άλλης καταστάσεως», θεσπίζοντας έτσι την αρχή της ισότητας.

Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα στο άρθρο 2 παρ. 1 απαγορεύει τις διακρίσεις με βάση τη φυλή, το χρώμα,...ή κάθε άλλη κατάσταση και το άρθρο 26 προβλέπει την ισότητα ενώπιον του νόμου χωρίς καμία διάκριση λόγω φυλής, χρώματος,... ή άλλης κατάστασης. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία εποπτεύει την εφαρμογή του Συμφώνου, έχει διευκρινίσει ότι τα άρθρα 2 παρ. 1 και 26 προστατεύουν και από διακρίσεις με βάση το σεξουαλικό προσανατολισμό.

Ακόμη το άρθρο 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ρητά καταδικάζει κάθε διάκριση με βάση το «γενετήσιο προσανατολισμό».

Στο Σύνταγμα της χώρας μας η απαγόρευση των διακρίσεων και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών κατοχυρώνονται ιδίως στα άρθρα 2 παρ. 1 (σεβασμός και προστασία της αξίας του ανθρώπου), 4 παρ. 1 (ισότητα ενώπιον του νόμου), 5 παρ. 2 (προστασία της ζωής, της τιμής και ελευθερίας), 20 παρ. 1 (δικαίωμα παροχής έννομης προστασίας), 25 παρ. 1 (ανεμπόδιστη άσκηση ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων σε σχέση με το Κράτος και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών).

Όσον αφορά την κοινοτική έννομη προστασία, σταθμό αποτελούν οι δύο οδηγίες, 2000/43/ΕΚ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής τους και 2000/78/ΕΚ για την καταπολέμηση και εξάλειψη των διακρίσεων λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Οι οδηγίες αυτές ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το νόμο 3304/2005. Στο άρθρο 16 του νόμου αυτού προβλέπονται και ποινικές κυρώσεις για όποιον παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης για όλους αυτούς τους λόγους (εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού) κατά τη συναλλακτική διάθεση αγαθών ή προσφορά υπηρεσιών στο κοινό. Το κριτήριο του γενετήσιου προσανατολισμού απαντάται και στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 79 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 23 παρ. 1 του νόμου 3719/2008 και το οποίο προβλέπει ότι η τέλεση πράξης από μίσος εθνικό, ...ή από μίσος λόγω διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος νομοσχεδίου δημιουργείται ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα, καλύπτοντας συγκεκριμένες και ειδικότερες πτυχές του θέματος, εισάγοντας νομικά μέσα προστασίας και προβλέποντας αναλογικές και αποτελεσματικές κυρώσεις. Η προστασία επεκτείνεται και σε ομάδες ή πρόσωπα που δεν προσδιορίζονται μόνο με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή τους, αλλά και το γενετήσιο προσανατολισμό.

Ενόψει των όσων εκτέθηκαν ανωτέρω θεωρούμε ότι υπό το κριτήριο του γενετήσιου προσανατολισμού τυγχάνουν προστασίας και οι ομάδες ή τα πρόσωπα που υφίστανται διακρίσεις λόγω ταυτότητας φύλου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Μ. Νούλα